

U s n e s e n í

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Richarda Tomana a soudců JUDr. Renáty Zimové a JUDr. Pavla Vlacha ve věci žalobkyně : **ČEPS, a.s.**, se sídlem Praha 10, Elektrárenská 774/2, IČO 25702556, zastoupené Mgr. et Mgr. Janem Kořánem, advokátem se sídlem kanceláře Praha 1, Opletalova 1015/55, proti žalované : **O TE, a.s.**, se sídlem Praha 8 – Karlín, Sokolovská 192/79, IČO 26463318, zastoupené Mgr. Zdeňkem Labským, advokátem se sídlem kanceláře Praha 3, Milešovská 2137/12, o 158 969 338,40 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobkyně proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 1. března 2017, č.j. 27C 143/2016-143,

t a k t o :

- I. Usnesení soudu prvního stupně se ve výrocích I., II., a V. **p o t v r z u j e** , ve výroku IV. se m ě n í jen tak, že výše náhrady nákladů řízení činí 196 564,50 Kč, jinak se i v tomto výroku **p o t v r z u j e** .
- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení 65 642,50 Kč do tří dnů od právní moci usnesení k rukám advokáta Mgr. Zdeňka Labského.

O d ů v o d n ě n í

Shora citovaným usnesením soud prvního stupně řízení o uložení výše uvedené platební povinnosti zastavil (I.) a rozhodl, že po právní moci usnesení věc postoupí Energetickému regulačnímu úřadu (II.). Dále zamítl návrh žalobce na přerušení řízení do pravomocného skončení řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 10 pod sp.zn. 9C 80/2016 (III.), žalobkyni uložil povinnost zaplatit žalované na nákladech řízení 239 185 Kč do tří dnů od právní moci usnesení k rukám jejího právního zástupce (IV.) a rozhodl, že po právní moci usnesení se žalobkyni ze soudního poplatku ve výši 3 189 694 Kč, který zaplatila za žalobu, vrátí část ve výši 2 551 755 Kč.

Takto rozhodl v řízení, v němž žalobkyně jako provozovatel přenosové soustavy po žalované jako operátorce trhu žádá vrácení žalované částky s tvrzením, že za období deseti měsíců roku 2013 na složce ceny za přenos elektřiny na krytí nákladů spojených s podporou elektřiny zaplatila o tuto částku více a žalovaná se na její úkor bezdůvodně obohatila.

Soud prvního stupně shledal s odkazem na ust. § 7 odst. 1 až 3 o.s.ř. a §§ 13 a 52 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů (z.p.z.e.) a § 17 odst. 7 písm. d) zák. č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a výkonu

státní správy v energetických odvětvích (e.z.), že věc nespadá do pravomoci soudu, je proto namíste řízení u něj zastavit a věc postoupit Energetickému regulačnímu úřadu. Soud prvního stupně shledal, že předmět sporu vyplývá z poměrů veřejného práva, neboť je přímo spojen s podporou energie z obnovitelných zdrojů a důvodem, proč je žalobcem hrazena, je právě podpora této elektřiny, spory týkající se podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů pak podle § 52 odst. 1 z.p.z.e. a podle § 17 odst. 7 písm. d) e.z. rozhoduje ERÚ. Ten by dle soudu prvního stupně rozhodoval i v případě, že by se nárok bezprostředně podpory elektřiny netýkal, neboť se jedná o spor, jehož předmětem je splnění peněžité povinnosti uložené citovaným zákonem a předmětem sporu je nepochybně otázka, v jaké míře žalobce splnil povinnost stanovenou v ust. § 13 odst. 1 věta první z.p.z.e. Posouzení této základní otázky náleží opět ERÚ. Vzhledem k těmto závěrům soud prvního stupně nepřijal argumenty žalobkyně o tom, že ust. § 52 odst. 1 z.p.z.e. dopadá pouze na vztahy týkající se poskytování podpory, kterou je třeba rozumět pouze plnění poskytované výrobcům, za nerozhodné vzal i právní posouzení věci jako nároku z bezdůvodného obohacení, které zaujímá žalobkyně. Zároveň shledal, že průběh a výsledek řízení vedeného před jiným obvodním soudem mezi ČEZ, a.s. a žalobkyní nebrání posouzení otázky pravomoci soudu k rozhodování v této věci. Pokud bylo žalobkyní poukazováno na konkrétní rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, to na danou věc nedopadá, když jeho základem byl občanskoprávní vztah mající smluvní původ a pravomoc k rozhodování sporu byla posuzována podle zák. č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích. Uzavřel, že pravomoc soudu k projednání a rozhodnutí této věci není dána ust. § 7 odst. 1 až 3 o.s.ř., naopak je založena ust. §§ 52 odst. 1 a 2 z.p.z.e. pro ERÚ. Ve smyslu ust. § 104 o.s.ř. je proto namíste řízení pro neodstranitelný nedostatek jeho podmínky zastavit a věc postoupit příslušnému orgánu. Při tomto závěru pak není jediného důvodu pro navrhované přerušení řízení s odkazem na jiný spor probíhající před dalším soudem prvního stupně. O nákladech řízení rozhodl podle § 146 odst. 2 věta první o.s.ř., když podáním žaloby u soudu, který k jejímu projednání nemá pravomoc, žalobkyně zavinila, že řízení muselo být zastaveno a je proto povinna hradit žalované její náklady. Výši náhrady stanovil podle vyhl.č. 177/96 Sb. za dva úkony právní služby a o vrácení části soudního poplatku rozhodl podle § 10 odst. 3 zák. č. 549/1991 Sb.

Usnesení napadla žalobkyně včasným odvoláním, v němž se závěry soudu prvního stupně nesouhlasí. K závěru soudu o tom, že spor má původ ve veřejnoprávní úpravě, zdůraznila, že jeho účastníci nejsou ve vztahu nadřízenosti a podřízenosti. Poukázala na novelu energetického zákona provedenou zák.č. 158/2009 Sb., která přesunula pravomoci ERÚ v oblasti rozhodování soukromoprávních sporů z § 17 odst. 8 do § 17 odst. 5 s tím, že spory tam uvedené jsou spory soukromoprávními, což vyplývá i z důvodové zprávy. Zdůraznila, že předmětem sporu je nárok na vrácení peněžité částky uhrazené bez právního důvodu, tedy právní vztah z titulu bezdůvodného obohacení a pravomoc obecných soudů ve smyslu ust. § 7 odst. 1 o.s.ř. je založena. Má za to, že soud prvního stupně nepřípustně rozšířil výklad ust. § 52 odst. 1 z.p.z.e., když zákon důsledně rozlišuje mezi pojmy podpora elektřiny a financování podpory elektřiny. Při důsledném respektování zákonné úpravy se na rozhodování sporů týkajících se financování podpory elektřiny pravomoc ERÚ nevztahuje. Za nesprávný má i závěr o případném užití ust. § 52 odst. 2 z.p.z.e. na projednávanou věc, když předmětem sporu po skutkové stránce není splnění peněžité povinnosti žalované, ale nárok na vrácení plnění poskytnutého bez právního důvodu, resp. náhrada škody, když znovu poukázala na závěry Nejvyššího soudu obsažené v jeho rozhodnutí sp.zn. 33 Odo 1532/2005 s tím, že ani případný omyl žalobce jako plátce o existenci právního důvodu k platbě, pokud by tento právní důvod měl původ v z.p.z.e., nemůže pravomoc ERÚ založit. Trvá na svém stanovisku, že rozhodovací praxe soudů v otázkách pravomoci v obdobných sporech by měla být sjednocena a dosud jednotná není. Pokud soud prvního stupně v situaci, kdy dospěl

k závěru o nedostatku své pravomoci, zároveň zamítl návrh žalobce na přerušení řízení, jde o rozhodnutí nicotné. Za nesprávný má procesní postup soudu prvního stupně, který ačkoli shledal nedostatek své pravomoci, rozhodoval o povinnosti žalobkyně zaplatit soudní poplatky, a to až po zrušujícím rozhodnutí odvolacího soudu. V takové situaci byla výzva k zaplacení soudního poplatku nesprávná a poplatek by měl být vrácen v plné výši. Nesprávně plnou sazbou odměny byl honorován úkon právní služby zástupce žalované spočívající ve vyjádření k odvolání, neboť nešlo o vyjádření ve věci samé. Poukázala na nepoměr hodnoty jednoho úkonu právní služby, který dle jejího názoru přesahuje částku, kterou lze rozumně předpokládat, že byla na právní zastoupení žalovanou vynaložena a která nebyla hodnocena z pohledu ust. § 150 o.s.ř. Navrhla změnu usnesení tak, že se řízení nezastavuje, pro případ nevyhovění jejímu odvolání navrhla změnu nákladového výroku usnesení tak, aby náhrada nákladů nebyla žalované přiznána.

Žalovaná navrhla potvrzení usnesení jako věcně správného s tím, že i ve sporu, ohledně něhož bylo žádáno přerušení řízení, rozhodl odvolací soud o zastavení řízení a o postoupení věci ERÚ, když shledal důvodnou námitku nedostatku pravomoci soudu a toto rozhodnutí je pravomocné. Podobně rozhodl i Obvodní soud pro Prahu 8 ve věci sp.zn. 8C 7/2016. Poukázala na skutečnost, že předmět zde projednávané věci je zela totožný s věcí pravomocně rozhodnutou ERÚ, v níž vystupovala jako žalobce. Právní závěry soudu prvního stupně má za správné, když financování úhrady nákladů spojených s podporou elektřiny není ponecháno na smluvní bázi, ale je stanoveno kogentně právním předpisem a platba předmětné složky ceny má tak veřejnoprávní povahu. Bez ohledu na charakter věci je evidentní, že se jedná o spor týkající se podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů a jeho rozhodnutí spadá podle § 17 odst. 7 písm. d) e.z. a § 52 z.p.z.e. do pravomoci ERÚ.

Odvolací soud v mezích podaného odvolání přezkoumal napadené usnesení soudu prvního stupně včetně řízení, které předcházelo jeho vydání (§ 212 a § 212a os.ř.), a odvolání opodstatněným neshledal.

Soud prvního stupně se s projednávanou problematikou vypořádal věcně správně.

Žalobkyně kvalifikuje svůj nárok jako požadavek na vrácení plnění, které v období od ledna do října 2013 poskytla žalované jako jednu ze složek ceny na krytí nákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů (příspěvek), která jí byla fakturována a o níž až v roce 2015 rozhodl ERÚ tak, že vybírána a hrazena být neměla. Právě s odkazem na tento právní názor ERÚ podpořený odkazem na ust. § 28 odst. 1 z.p.z.e. spatřuje žalobkyně v úhradě příspěvku vznik bezdůvodného obohacení žalované. Takovým závěrům přisvědčit nelze. Soud prvního stupně na takovém skutkovém základě zcela správně odkázal na ust. § 17 odst. 7 písm. d) e.z. a § 52 z.p.z.e. a správně uzavřel, že rozhodování o vrácení takto poskytnutého příspěvku spadá do pravomoci ERÚ. Ze žalobních tvrzení není pochyb o tom, že žalobkyně (a prokazatelně nejen ona) v rozhodném období neměla postaveno najisto, v jaké výši má plnit svou povinnost uloženou jí § 13 v návaznosti na § 28 z.p.z.e., a jak správně zdůraznil soud prvního stupně, právě určení výše této platební povinnosti je samotným základem sporu. Jakkoli je právní hodnocení uplatněného nároku nikoli věcí žalobce, ale věcí soudu, není pochyb o tom, že žalobkyně neříká nic jiného než to, že plnila svou povinnost uloženou jí zvláštním právním předpisem, nikoli však ve správné výši. Pakliže podle výše citovaného ustanovení § 17 odst. 7 písm. d) e.z. platí, že ERÚ rozhoduje mimo jiné spory týkající se podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů a financování podpory elektřiny podle § 28 z.p.z.e. není ponecháno vůli smluvních stran a vzniká tudíž pouze na základě tohoto zákona a za stanovení složek cen ERÚ, nelze dojít i přes četné argumenty žalobkyně

k jinému závěru než k tomu, že pravomoc rozhodnout v projednávané věci náleží ERÚ a pravomoc soudu není dána ve smyslu ust. § 7 odst. 1 o.s.ř., když mezi účastníky sice jde o poměr soukromého práva, avšak podle zákona jej projednává a rozhoduje o něm jiný orgán. Pokud je namítána nejednotnost rozhodovací praxe soudů k projednávané otázce, lze jen uvést, že sjednocováním judikatury je ze zákona pověřen Nejvyšší soud České republiky (§ 14 odst. 3 zák.č. 6/2002 Sb.)

Z výše uvedených důvodů odvolací soud napadené usnesení soudu prvního stupně v jeho výrocích I. a II. jako věcně správné podle § 219 o.s.ř. potvrdil.

Dílem opodstatněným shledal odvolací soud odvolání, pokud bylo směřováno do nákladového výroku rozhodnutí, když vyjádření žalované prostřednictvím jejího právního zástupce je namístě co do odměny honorovat podle § 11 odst. 2 písm. c/ vyhl.č. 177/96 Sb., tedy částkou 53 950 Kč, a proto tento výrok podle § 220 odst. 1 o.s.ř. změnil. Na odměně tak žalované náleží 161 850 Kč, dále dvě paušální náhrady po 300 Kč a 21% DPH ve výši 34 114,50 Kč, celkem na náhradě nákladů 196 564,50. Úvahy žalobkyně o možné aplikaci ust. § 150 o.s.ř. neshledává odvolací soud přílehlavými. Výše náhrady se plně odvíjí od vymezeného předmětu řízení a je přesně stanovena právním předpisem, tudíž tvrzenou nepřiměřenost lze jen těžko dovodit. Jiné akceptovatelné důvody hodné zvláštního zřetele uváděny nejsou.

Zcela nedůvodné jsou námitky proti výroku usnesení o vrácení soudního poplatku sníženého o 20%, když ust. § 10 odst. 3 zák. č. 549/1991 Sb. nestanoví pro případ zastavení řízení z důvodu nedostatku pravomoci soudu žádnou specifickou úpravu a poplatek byl správně vyměřen a vybrán, neboť poplatková povinnost podle § 4 odst. 1 písm. a) citovaného zákona vzniká již podáním žaloby. Proto i výrok V. napadeného usnesení odvolací soud jako věcně správný podle § 219 o.s.ř. potvrdil.

Pokud jde o výrok III. napadeného usnesení, odvolací soud jej předmětem svého rozhodování neučinil i přes úvodní prohlášení odvolatelky v bodu II. odvolání, a to proto, že ve vztahu k němu nebyl žalobkyní učiněn závěrečný odvolací návrh a z důvodů odvolání (B.) je evidentní, že si je odvolatelka vědoma toho, že proti tomuto výroku odvolání přípustné není a bylo by namístě jeho odmítnutí.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. a úspěšné žalované byla přiznána náhrada za zastupování advokátem ze jeden úkon právní služby (vyjádření k odvolání) ve výši 53 950 Kč (§§ 7 a 11 odst. 2 písm. c) vyhl.č. 177/ 96 Sb.), jedna paušální náhrada 300 Kč a 21% DPH ve výši 11 392,50 Kč, celkem 65 642,50 Kč.

P o u ě n í : Přípustnost dovolání proti tomuto usnesení podle § 237 až 238a o.s.ř. je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu České republiky u soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Praha dne 20. dubna 2017

Mgr. Richard Toman v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Rejentová